

Utricularia

Přátelství-špátelství Radek Kastner
[02.10.2008]
Aktualizováno [03.10.2008]

Utricularia L. (1753) -
Bublinatky

Utricularia je rod, který nejvíce druhů masožravých rostlin, známý se sem
více než 220 vlastních druhů, ale i druhy rodu Biovularia a Polypompholyx.
Dohromady s rody Genlisea
a Pinguicula
se řadí k řadě bublinatkovitých (Lentibulariaceae)

OBECNÉ INFORMACE

Poprvé byly bublinatky zmíněny již roku 1553 pod názvem 'Millefolium aquaticum' (dnes Utricularia vulgaris). První popis rodu uskutečnil roku 1753 CARL VON LINNÉ (Linnaeus). Až 100 let po něm byla upozorována na existenci pastí a C. DARWIN toto upozornění zveřejnil roku 1875. Pojmenování Utricularia pochází z latinského slova utriculus (= malý hadička) a je tím naznačen tvar hadicovitých lapáčů, které pomocí nejmenších vláček na vodě plavou.

ROZÁŠENÍ

Bublinatky osidlují oblast masožravých rostlin a jsou zastoupeny na všech kontinentech. Nejvíce se vyskytují v severní Americe a severní Africe. Dříve se jim říkalo rozšířením je možná i v tropických, subtropických ale i v měrných oblastech. U. brachiata a U. kumaonensis lze nalézt dokonce i ve vysokohorských polohách 4200 m v Himaláji.

Bublinatky vyhledávají rašelinité nebo písčité půdy chudé na živiny a s kyselou půdní reakcí, zatímco je lze nalézt na alkalických půdách, protože tam nejsou oproti ostatní vegetaci tolik konkurenceschopné.

Terestrické a semiakvatické druhy rostou na velmi mokřích půdách a osídlují buď trvale nebo aspoň sezónně mokřata, zatímco zaplavené oblasti. Často se nacházejí v blízkosti vod, malých louček, v polích, mechů, skalách či často svislých deřtích nebo loukách, kam prosakuje spodní voda. Vodní druhy osidlují jako volně plovoucí rostliny rybníky, jezera nebo tůň, které obsahují mělo živin, a upravené ostrovní jsou plynoucí toky. Epifytické druhy rostou na mechů porostlých stromech nebo jako přisedlé rostliny na jiných rostlinách, které bublinatkám poskytují vlastní živiny.

Jihoamerický druh U. humboldtii se nachází často ve vodě zaplavených

trychtříchůch bromolii, které tomuto druhu poskytuje optimální stanoviště s dostatkem drobných živin.

CHARAKTERISTICKÉ RYBY

Bublinatky jsou akvatické, terestrické ale i epifytické rostliny. Terestrické a epifytické druhy tvoří nadzemní listy o různých tvarech a velikostech. Listy jsou většinou velmi drobné, stonkaté, aromatické a vejčité. Listy epifytické jsou většinou delší, a i delší než 1 m u druhu *U. longifolia*. Akvatické druhy tvoří hustou sáň pod vodní hladinou, která má dosáhnout jejího i přes 1 m. (např. *U. vulgaris*). Na základně květných stonků se nacházejí listy naplněné vzduchem, které květnům poskytují podporu.

Mnohé druhy jsou jednoleté, protože jsou odkázány na trvale mokré stanoviště a nemohou tak přežít období sucha. Přesto si některé druhy vyvinuly jisté strategie, jak přežít i tato období sucha.

Tak tvoří některé druhy sekce *Orchidoidea* hlázy (např. *U. endresii* a *U.*

asplundii). Přítomnost nadzemní listy odumřelých a rostliny přežívá pouze ve formě hlázy. Jakmile je stanoviště opět dostatečně vlhké, rostliny nově vypouštějí.

Australský druh *U.*

menziesii tvoří podzemní hlázy, které slouží jako zásoba vody, a s její pomocí rostlina přežívá období horkého a suchého léta stejně jako hláznaté rosnatky.

Bublinatky mají různé klimatické oblasti - tvoří zimní pupeny (turiony), a tak přežívá v chladném ročním období.

LAPACÍ MECHANISMUS

Másto kořenového systému tvoří bublinatky hustou sáň drobných, stopkatých lapacích mechanismů, které narůstají na větvích. Ať už to jsou pastě opatřené malými či velkými chloupky, které dokážou vnímat pohyb a vyvolávají otevřené pastě, jakmile se jich dotkne přešlá padlá kořista. Vzniklé podtlakem je nasáta voda a zároveň je tak do pastě i kořista. Uvnitř pastě je kořista trávěna pomocí enzymů a uvolněná živiny rostlina vstřebává. Voda je pak opět vyloučena, takže se pastě opět prohrábají dovnitř a vzniká tak podtlak. Kořista představují hlavní prvci, hláste, vlákně, plankton a jiná mikroskopická živinová.

KVĚŠT

Četné druhy, formy a variety rodu vytvářejí celou řadu nejrozmanitějších květných forem a barev. Existuje množství variací květných, které se od klasických vzhledu buňky velmi liší. Většina druhů má vliv na květy, často se vyskytují i modré, růžové, lila nebo bílé květy. Již z dávné doby se setkat s červenými nebo oranžovými květy rostlinami.

Mnohé bublinatky jsou schopny samoopylení, existují i takové druhy, které jsou závislé na opylení z jiných rostlin.

PŘÍRODNÍ

Obecně není přístavní bublinek obzvlášť, nýbrž roční. Skoro všechny druhy

potřebují - hodnota, je ale pokud možno dobrě zabránit pářím-mámu slunečnu zánětem. Podle povodu dané rostliny má čeme bublinatky pářstovat pářmi denních teplotách od 20 - 35 °C. Akvatik druhy severní - hemisféry sněhové - i mráz.

Většina terestrických a poloakvatikých druhů se dobře pářuje ve směsi rašeliny s pářskem nebo v čistě rašelině. Rostliny mají rády velmi vlhké substráty a mohou být i částečně zaplaveny. Epifytické druhy zaplavené - nesněhové -. Dále se jim na dobře větraných stanovištích s vysokou vzdušnou vlhkostí. Doporučované substráty páředstavuje propustný směs z rašelinou nebo rašeliny s borovicovou kůrou s trochou vermikulitu. Akvatik druhy lze pářstovat ve venkovních rostlinných bazénech nebo v zahradních rybníčcích. Pářmitom je nutno dbát na obsah živin ve vodě. Voda by měla být chudá na živiny a složená pářikyselinou rašelinou.

Většinu druhů bublinek lze množství nejen v severu, ale snadno i dle m. Množství druhů lze množství i listovými pářzky.

Další odkazy:

- K pářmatu bublinek lze obzvlášť doporučit pářjnkou Tima Malcolma (Kanada), která se intenzivně s pářmto rodem zabývá a vytvořil velmi pářknou pářjnkou v novou vělu - tomutorodu. <http://www.islandnet.com/~tmalcolm/>

- Detailně něvody, stejně jako množství - fotografi - druhů domácích v Jižní Americe, se nacházejí na pářjnce Fernanda Rivadavia: <http://www.ladin.usp.br/carnivoras/Portugues/Genera/Utricularia/first.html>

Literatura:

Barthlott, W., Porembski, S., Seine, R., Theisen, I. (2004): Karnivoren - Biologie und Kultur Fleischfressender Pflanzen. Verlag Eugen Ulmer.

Braem, Dr. Guido (2002): Fleischfressende Pflanzen - Gattungen und Arten im Porträt. Augustus Verlag München.

D'Amato, P. (1998): The Savage Garden - Cultivating Carnivorous Plants.

Labat, J. J. (2003): Fleisch fressende Pflanzen - Auswahl und Pflegen. Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart.

Lowrie, A. (1998): Carnivorous Plants of Australia - Vol. 3

Slack, A. (1979): Carnivorous Plants. Reed, London.

Taylor, P. (1989): The Genus Utricularia. Kew Bulletin Additional Series 14, Royal

© Markus Welge | Poslední aktualizace: 17.09.2007

T: Josef Molný